

DOI 10.36074/grail-of-science.19.11.2021.084

ПРО ТЕМУ «ГЛОБАЛЬНЕ ПОТЕПЛІННЯ» НА ОСНОВІ ЗАСАД ПРАВИЛЬНОГО МИСЛЕННЯ *

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ГРУПА:

Корсак Костянтин Віталійович

д-р. філос. наук, професор, професор кафедри української та латинської мов¹, організатор і керівник²

¹ПВНЗ «Київський медичний університет», Україна

²Київський клуб «АНТИКОЛАПС», Україна

Кірик Тамара Вікторівна

канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри української та латинської мов¹, членкиня²

¹ПВНЗ «Київський медичний університет», Україна

²Київський клуб «АНТИКОЛАПС», Україна

Похресник Анатолій Костянтинович

канд. філос. наук, доцент, директор¹, член²

¹Київський технікум електронних приладів, Україна

²Київський клуб «АНТИКОЛАПС», Україна

Корсак Юрій Костянтинович

канд. філос. наук, старший науковий співробітник¹, член²

¹Інститут вищої освіти НАПН України, Україна

²Київський клуб «АНТИКОЛАПС», Україна

Анотація. Колектив членів «Київського клубу АНТИКОЛАПС» пропонує актуальне для сучасної інформаційної і культурної сфери України поняття «правильного мислення» як поєднання логіки з усіма наявними на даний час науковими (Sciences&Arts) фактами і досягненнями. Замість великих зусиль для його теоретичного пояснення й пошуків місця серед усіх інших різновидів мислення автори концентруються на його практичному застосуванні. Для цієї статті ми обрали тему «глобального потепління», яка відзначається виключно своєрідним поєднанням міфів і фактів, з кожним роком займаючи все більше місця в тематиці традиційних та електронних ЗМІ. Вказано на те, що Земля здійснює безліч рухів, клімат у кожній точці її поверхні змінний та унікальний, а включена в поняття «глобальне потепління» середня температура нижнього шару тропосфери дуже залежить від понад десяти однаково впливових чинників. Це характеристики

* Автори висловлюють вдячність членам Київського клубу «АНТИКОЛАПС», які надавали допомогу в проведенні дослідження. Перелік членів Клубу надається в кінці статті.

багатьох рухів Землі, сонячної активності, молекулярного складу повітря, змінних процесів у глибинах Землі та в літосфері, ще мало вивчених глобальних рухів океанічних товщ та ін. Вказано, що пов'язувати з можливим «глобальним потеплінням» один тільки вміст вуглекислого газу в повітрі є очевидним прикладом неправильного мислення і може розглядатися як переконливий приклад деградації всього людства, як ще один додатковий доказ розвитку духовно-інтелектуального колапсу на основі збереження індустріалізму. Наведено короткий аналіз помилкових пропозицій усунення глобального потепління й вказано на пояснений у публікаціях Клубу єдиний реальний шлях ліквідації загроз для всього людства — розвиток ноонаук і використання ноотехнологій для гарантування ноосимбіозу всього населення планети та її біосфери.

Ключові слова: точні науки, клімат, глобальне потепління, рухи Землі, цикли Міланковича, сонячні цикли, склад атмосфери, помилковість вуглецевої теорії потепління, перспективи рятівних ноотехнологій

1. ВСТУП: актуальність, формулювання проблеми і семантичні пояснення

Останні два роки назавжди увійдуть в історію еволюції людства як кризова ситуація небаченої складності й всепланетного обсягу. Причиною стала не тема цієї статті, а прихід своєрідного різновиду грипозних вірусів, що викликав комбіновану пандемію COVID-2019. Словосполучення «глобальне потепління» за ці два роки нікуди не зникло й навіть підвищило свою присутність в інформаційній сфері, але швидко поступилося лідерством матеріалам про пандемію. Використаємо й тут головне правило для наших колективних статей: факти понад усе, а висновки зробимо не лише ми, а й читачі.

Пройшло рівно чотири роки з моменту, коли ми в Інтернеті на різних мовах отримали дані про використання терміну «глобальне потепління». Пошукова система Google у відповідь на цей запит в україномовному секторі вказала 94 200 матеріалів, в російськомовному – 1 379 000, а в англійськомовному – 72 000 000. Сьогодні виявило зовсім інші результати: українською мовою — 286 000 (зростання утричі); на російській — 3 330 000 (зростання майже у два з половиною рази); англійською мовою — 1 170 000 000 (зростання в 16 з гаком разів). Пошук для COVID-2019 надав аж 2,8 млрд. матеріалів. Тут зростання нескінченно велике, адже в 2018 році цей термін навряд чи фігурував навіть в поодиноких спеціалізованих статтях. Та для цієї нашої колективної праці значно важливішим є несподівано значне збільшення матеріалів на англійській мові, що можна пояснити поєднанням зростання впливу англійської як міжнародної мови з переяком за своє благополуччя не тільки громадян з пулу «золотого мільярду», а й більшості населення всієї планети.

Отже, актуальність наших роздумів над вказаними світовими і національними проблемами можна вважати очевидною і звільненою від наведення додаткових доказів. Їх результати можуть стати корисними і для читачів у тому разі, коли ми знайдемо не тільки оригінальний спосіб викладу, а й запропонуємо нові засоби для виходу з очевидного утруднення, в яке увійшло людство в своїх оцінках змін клімату й практичній діяльності в темі «глобальне потепління».

Щодо «правильного мислення» раніше й зараз Google без особливих роздумів і додаткових варіантів практично миттєво пропонує безліч матеріалів, які в абсолютній більшості можна замінити терміном «логіка» або «закони

логічного мислення».

А от ми у своєму дослідженні і в пропозиціях читачам його результатів виходитимемо з припущення, що словосполучення «правильне мислення» означає *індивідуальне, критичне, незалежне використання розсудливим Homo Sapiens Sapienses свого головного мозку з опорою на якомога більшу частину фундаментальної наукової інформації з відповідної проблеми.*

З цього означення випливає, що подальший виклад спиратиметься на наукові знання авторів, накопичені й опрацьовані на момент його створення. Наприклад, саме так відповідальний автор статті упродовж багатьох років звертався на потокових чи групових заняттях до студентів: мої знання обмежені учорашнім вечором, а тому прошу зупиняти виклад і голосно пропонувати щось ще новіше, що ви помітили в Інтернеті уночі чи сьогодні вранці. Це завжди мало не тільки позитивний відгук у студентів, але й неодноразово стимулювало усіх присутніх до своєї колективної праці, яка, однак, все ж надто рідко досягала ситуації «мозкового штурму».

2. Мета, завдання та методика досліджень

Мета цієї нашої статті перебуває у межах обраного усіма учасниками «Київського клубу АНТИКОЛАПС» плану проведення комплексних досліджень для винайдення засобів захисту людства від усього комплексу загроз для його існування. Вибір теми захисту від кліматичних та споріднених ними інших негараздів детермінує весь перелік кількох **завдань**:

1) інтегрувати найновіші сучасні знання про Землю та її тропосферу як необхідну основу для застосування правильного мислення;

2) на цій основі, не оглядаючись на увесь масив праць науковців-попередників і на океан матеріалів у ЗМІ, виконати власний аналіз проблеми глобального клімату та його можливих змін (включаючи глобальне потепління);

3) порівняти отриманий результат з досягненнями давніх і сучасних попередників та виявити помилки у висвітленні проблеми глобального потепління у ЗМІ;

4) вказати на очевидну помилковість обраного людством індустріального способу діяльності в тропосфері Землі і запропонувати рятівний та екологічно більш прийнятний шлях до ліквідації кліматичних та інших загроз.

Як вказано вище, всю **методологію дослідження** ми побудуємо на пошуках і використанні максимально нової інформації з усього сучасного комплексу Sciences&Arts з акцентуванням уваги на відкриттях і досягненнях у просторі найвищих технологічних укладів. Як ми вже вказували раніше, уникатимемо помилки «п'яти сліпих» і фрагмент системи не ототожнюватимемо з усією цілісністю. Використання найновішої інформації урятує від усім відомого «ефекту старика Хоттабича». В межах наших спроможностей будемо боротися з «вівсяним ефектом» — надмірно поширеним серед науковців та журналістів переконанням у мінімальній змінності наявних технологій і процесів. Він полягає у відсутності спроб виявити і вивчити ті «ембріональні зони» наукових досліджень, що через кілька років чи пізніше обов'язково нададуть людству відкриття форсмажорного значення. Прикметник «вівсяний» має історичне походження і пов'язаний для нас з тим фактом, що провідні науковці Європи на старті індустріальної епохи не здогадалися про неминучість появи залізниць.

Вони бачили великий брак вівса для гужового транспорту, тому впевнено планували будівництво заводів і фабрик тільки на тих берегах, куди могли наблизитись великі судна. Сучасні приклади «вівсяного ефекту» ми вкажемо нижче, а зараз просто запевнимо читачів у використанні всього, що дасть змогу виконати мету і завдання нашого дослідження.

3. Результати застосування правильного мислення

3.1. Сукупність головних знань про Землю та її оболонки

Очевидним щастям для нас і всього життя не Землі є її достатньо великі розміри для довготривалого створення і підтримування магнітного поля, без якого потоки частинок від Сонця давно викинули б всі атмосферні гази у космос. Чимала маса є джерелом гравітаційного впливу, який зрідка переборюють тільки атоми і молекули водню, а все інше має теплову швидкість руху, що значно менша від другої космічної. Повітря забезпечує не тільки наше дихання, а й захищає від руйнівного для біомолекул жорсткого сонячного ультрафіолету. Активне виділення енергії в глибинах планети спричинює не тільки суперечливе явище вулканізму, а й безперервний рух материків та перебудову дна океанів, великі та змінні океанічні течії. Про перманентну змінність і рухливість атмосфери пояснювати не треба — ми все це відчуваємо самі практично щодня. Через щойно вказані рухи літосфери і маловідомих глибин Землі (наступна стаття про їх гідридну природу міститиме ту нову інформацію, яку наукова громадськість все ще неспроможна визнати і використати) змінюються і розміри, і багато деталей її форми. Все це, очевидно, з різною інтенсивністю впливає на температуру повітря і вітри в місцях перебування кожного з нас (на погоду), і на середню температуру всієї тропосфери (на клімат) — приземного шару як простору життя всього людства.

Великим недоліком шкільної і навіть подальшої освітньої інформації про Землю ми вважаємо надмірне спрощення опису її рухів як цілого тіла та кожного приміщення чи іншого місця перебування людей. Зазвичай повідомляють про її добове обертання і річний рух навколо Сонця. Насправді ж перебування Землі у Сонячній системі з десятками чималих і сотнями дрібніших об'єктів та обертання разом з ними навколо центра Галактики має очевидним наслідком її участь в багатьох рухах різної інтенсивності. Якщо сконцентрувати у підземній лабораторії всі найчутливіші фізичні прилади, то вони зафіксують щонайменше 15 різноманітних рухів через вимірювання характеристик їх прискорень [1].

Прискорення — серйозна штука. Нещодавно в Сінгапурі молодий мешканець на мотоциклі так невдало зустрівся з автофургоном, що майже миттєво втратив свідомість [2]. Але розташований на його руці «розумний годинник» зафіксував *небезпечне прискорення*, а тому через неотримання виключення цього датчика через кілька секунд послав сигнал у швидку допомогу і попередив подругу цього хлопця про реальне місце його перебування. Очевидно — це врятувало життя молодій людині і прискорило виліковування.

Не будемо додатково вказувати на те, що всі елементи тропосфери разом з участю у згаданих 15 рухах (насправді — їх ще більше) отримують імпульси для переміщення і від сусідніх частин повітря, літосфери і гідросфери,

включаючи променевий та інший вплив Сонця й решти тіл Сонячної системи та всієї Галактики.

Другим (можливо — ще більшим) недоліком нашої й навіть світової обов'язкової освіти є відсутність належних пояснень про рухи реальних тіл, а не матеріальних точок. Змушені трохи виправити цей небезпечний недолік.

Корисно знати, що у доквіллі домінують два види механічного руху – поступальний і обертальний. Базові знання про перший отримують всі учні в наших школах, якщо там ще не ліквідовані уроки з фізики через брак учителів. Підліткам розповідають, що під час поступального руху тіла (зазвичай робиться припущення про його неспроможність до деформацій) по довільній траєкторії всі його точки рухаються однаково по цілком тотожних траєкторіях, а саме тіло не змінює свою просторову орієнтацію. Математичний опис цього руху виявляється на диво простим, що й пояснює заповнення ним половини обсягу розділу «Механіка» в шкільній програмі з фізики.

У результаті учні запам'ятовують такі висновки: 1) під час поступального руху тіло можна замінити матеріальною точкою й розташувати її у центрі мас тіла; 2) всі його точки мають однакові швидкості і прискорення; 3) головною векторною характеристикою поступального руху тіла є вектор імпульсу; 4) за рівноваги зовнішніх сил цей вектор не змінюється (це спрощене формулювання «закону збереження імпульсу»); 5) для зміни імпульсу необхідний зовнішній силовий вплив і т.д. Подібні шкільні знання дають змогу правильно передбачати поступальний рух транспортних засобів і навіть трохи зменшувати кількість можливих помилок при управлінні ним.

Феноменально малими виявляються знання випускників шкіл – і навіть вишів – про обертальний рух. У кращому разі вони знайомляться тільки з гранично примітивним рухом твердого тіла, закріпленого на нерухомій осі, не вивчаючи комплексного обертання довільного тіла навколо декількох осей, характерного саме для нашої Землі. Доцільно додати до щойно сказаного, що свого часу у передбаченні потреб національної школи XXI ст. відповідальний автор оприлюднив великий розширений курс (теорія, сотні вправ і ще більше задач для самонавчання разом з рубрикою «для допитливих») усієї шкільної фізики з включенням інформації про всі рухи тіл [3], а для фізико-математичних ліцеїв та студентів молодших курсів ВНЗ створив короткий курс про всі особливості обертального руху [4].

У підсумку тільки мала частина випускників вищих шкіл спроможна пояснити приголомшливо незвичайний політ бумеранга, передбачити і врахувати найрізноманітніші гіроскопічні явища, вказати найголовніші складові комплексного обертання Землі й особливостей руху тіл по її поверхні та ін. Майже всі дорослі люди з вищою освітою дуже дивуються з того факту, що для «справжнього» обертального руху *взагалі непридатне все те, що вони вивчили для поступального руху*. І вже вкрай рідко можна зустріти експерта, який знає про те, що незакріплене асиметричне тіло (та ж Земля), перебуваючи в комплексному обертанні, робить щось унікальне в тому сенсі, що *розташування його точок ніколи не повторюється хоча б двічі ...*

З попереднього абзацу випливає висновок, що вісь миттєвого обертання Землі як результат складання багатьох «окремих» рухів переміщується в просторі, а зовсім не закріплена вздовж лінії, спрямованої на Полярну зірку. У

застосуванні до кліматології цей рух вперше врахував видатний слов'янський вчений М. Міланкович (1879-1958), який багато чого вивчив у Віденському технічному університеті та цілком успішно захистив там докторську дисертацію.

Для пояснення причин періодичного утворення гігантських льодовиків в Скандинавії та їх подальшого просування мало не до кордонів своєї Хорватії М. Міланкович запропонував враховувати якщо не всі реальні рухи Землі, то хоча б таку групу:

1) прецесію осі обертання Землі, яка нічим не відрізняється від звичного для всіх дітей руху осі нахиленої дзиги на поверхні стола чи підлоги. Момент пари сил (тяжіння і реакції опори) змушує цю вісь рухатися по конічній поверхні. Якщо тертя загальмує обертання, то дзига тривіально впаде на бік. У разі Землі основний внесок в момент сил спільно створюють Сонце і Місяць, а повне переміщення по конусу зі зміною напрямку на кілька десятків градусів вісь обертання Землі проходить аж за 26 000 років. Частина часу Північна півкуля нахилена до Сонця, частину – відхиляється від нього, що, звичайно, помітно впливає, наприклад, на температурний режим Європи.

2) Юпітер, Сатурн, Венера і всі інші планети разом теж викликають подібну зміну орієнтації осі обертання Землі, хоча і більш слабку та повільнішу – період близько 41 000 років.

3), 4), 5) – періодична зміна відстані від Землі до Сонця через її рух не по ідеальному колу в площині, що перетинає центр мас і включає екватор Сонця, а по складній траєкторії, «злегка схожій на еліпс», що перетинає зазначену площину. В результаті М. Міланкович запропонував враховувати ще три «цикли» з періодами змін 10, 26 і 93 тисячі років.

Зазначені п'ять основних коливань відбуваються одночасно і, підсумовуючись, дають досить помітну результуючу – аж на 10% (!) – зміну кількості сонячної енергії, що потрапляє на поверхню ґрунту або води.

Послідовники М. Міланковича вважають, що його теорія *достатньо успішно пояснює циклічність та інтенсивність найостанніших наступів скандинавських та всіх інших льодовиків*. Але в цілому масу різних кліматичних явищ для дуже великих епох у мільйони років або коротких періодів років-десятиліть (чи й століть) вона, на жаль, обґрунтувати або передбачити не змогла.

3.2. Розширення переліку впливів на середню температуру тропосфери Землі

Серед найгірше вивчених навколоземних об'єктів перебуває... Сонце. Якщо люди ночами завдяки зору в поєднанні з головним мозком багато чого дізналися про рух зір, Місяця і видимих планет, то надмірна яскравість Сонця виключає хоч приблизне визначення його розташування, рухів у Галактиці та накопичення знань про внутрішні процеси. Поліпшується ситуація тільки зараз, прикладом чого є накопичення знань про «чорні плями» і пов'язані з ними вибухові виділення енергії і потоків частинок, які багато що можуть пошкодити на поверхні Землі. Важливим для теми статті фактом є безперечна змінність «сонячної сталої» (кількості енергії, що отримує квадратний метр чорного тіла у місці розташування Землі) не тільки через вказані вище впливи змін її орбіти, а й у результаті існування періодичних процесів усередині і на поверхні Сонця.

Вже усім відома циклічність «чорних плям» й активності вибухів, менш поширена інформація про існування приблизно 100-річних змін загальної світності Сонця та обґрунтовані припущення набагато триваліших подібних циклів. Виявили навіть чисто механічне зміщення положення Сонця через сукупний вплив Юпітера і Сатурна.

З вказаного нами впливає щонайменше два наслідки для клімату — зміни похолодання і потепління з періодом 30-40 років і значніших змін з періодом 90-110 років.

Історія наук другої половини ХХ ст. свідчить про появу можливостей вивчення безлічі раніше невідомих характеристик Світового океану, зокрема, великих течій глобального охоплення. Використаємо рис. 1, що добре ілюструє пов'язану з розподілом солоності води і припливом енергії від Сонця найголовнішу всеземну течію, невеликою частиною якої є усім відомий Гольфстрім.

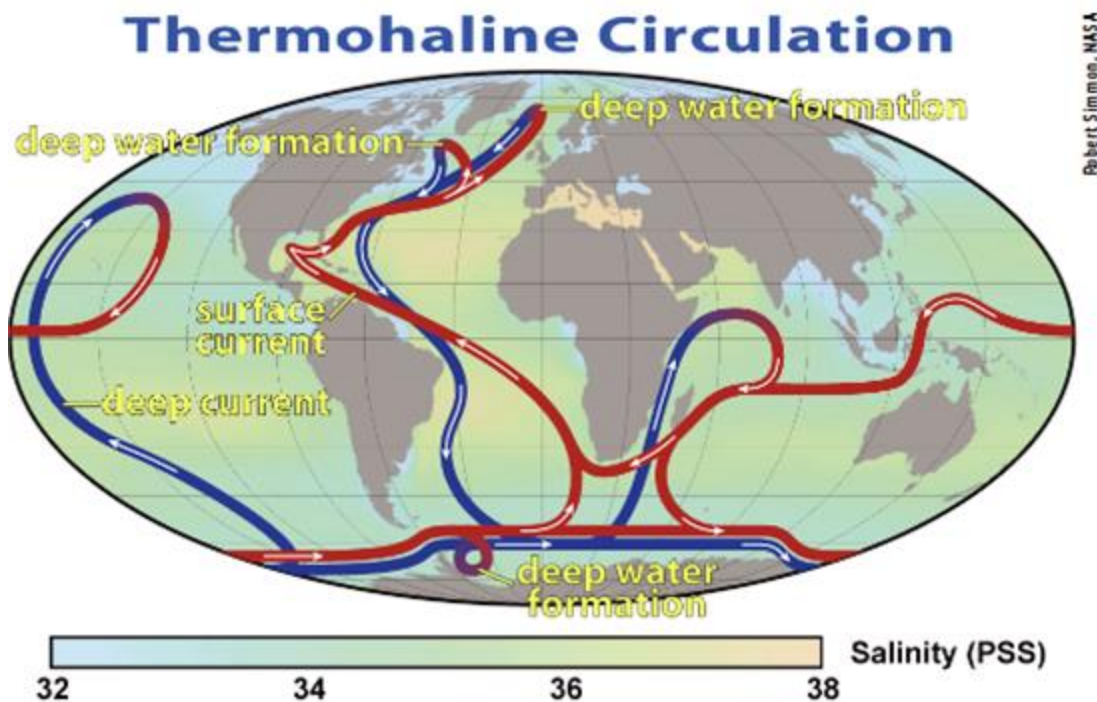

Рис. 1. Загальне відтворення даних про солоність води і глобальну термохалінну (thermohaline) циркуляцію всього об'єму Світового океану з періодом близько 2000 років (дані NASA)

Вражає не тільки порівняно скромна роль Гольфстріму, а й концентрація потоків навколо Антарктиди, що перетворює ці терени в ще один океан. Тому після тривалих світових дискусій 23 червня 2021 року Національним географічним товариством США він був проголошений **Південним океаном** (п'ятим за ліком). Так на Землі побільшало океанів, а дослідникам світового клімату додалося турбот з вивчення вже відомих водних течій, відкриття і надання назв новим (на наш погляд, у Тихому океані має бути більше течій), а головне — скрупульозного вивчення їх сукупного впливу на глобальний клімат та його елементи на континентах і менших територіях.

Копнемо трохи униз і звернемо увагу на літосферу разом з усіма глибшими

оболонками. Загальновідомим прикладом явищ колосального впливу є безперервне виділення всередині земної кулі величезних і невідворотних кількостей енергії. Очевидно, що після формування континентів Земля остаточно втратила можливість жити цілком спокійно. Її кам'яна оболонка товщиною аж у десятки кілометрів не має точно розрахованих на потік енергії з надр «вентиляційних отворів». А погодьтеся з нами, що було б непогано користуватися півтисячею гавайських вулканів, які не вибухають ніколи, а скидають надлишковий жар надр у формі красивих і на диво спокійних потоків лави. Схоже, що канарський вулкан на острові Ла Пальма нещодавно вирішив не знищувати його населення, а з середини вересня 2021 року обережно скеровує потоки рідкого каміння з температурою 1075 градусів Цельсія в океан, збільшуючи острів. Вулкан не винний у тому, що люди заселили його з усіх боків і не залишили вільного напрямку для лави.

Можна тільки пошкодувати, що в дійсності на Землі домінують кілька типів інших вулканів, які зазвичай нагадують скороварку без запобіжного клапана. Під жорсткою і товстою кришкою гірських порід може накопичуватися замкнена в порівняно невеликому об'ємі колосальна енергія. Рано чи пізно покриття буде зірване і в стратосферу порине гігантського розміру фонтан газів і пилу, здатний надовго закрити Сонце і створити короткочасний, але цілком реальний льодовиковий період. Саме це в глобальному масштабі забезпечив в початкові роки появи Homo Sapiens Sapienses індонезійський супервулкан Тоба, на місці якого замість гір у даний момент розташоване дуже велике озеро, в якому росте острів, засвідчуючи підготовку до наступного виверження, яке буде не скоро.

Для нас і наших пращурів набагато важливішим від впливу цього надгіганта виявився вибух в 1628 році до нашої ери (дата уточнена усіма удосконаленими сучасними засобами) супервулканчика на острові, що перетворився в групу кількох невеликих острівців і має сучасну назву «Санторині». На місці вищої від Говерли гори утворилася глибоченна діра 12x8 км², яка у результаті заповнення водою Егейського моря викликала великі хвилі. Вони дуже ушкодили практично увесь населений Крит та інші приморські терени, які були не захищені мисами чи островами (так урятувалися Афіни, але не Мікени). На Санторині у центрі гігантської затопленої кальдери теж зростає доволі активний новий вулканчик, але чергову загрозу він створить десь через 20 тисяч років.

Закінчимо цю тему нагадуванням про те, що санторинський катаклізм викликав «пилу зими» такої сили й тривалості, що Велике Трипілля (це була економічна зона від Карпат майже до Алтаю) розпалося унаслідок вимушеного переміщення наших пращурів не тільки на південь у Персію та Індію, а й на Південний Захід і Захід на терени розселення пра-греків і в Центральну Європу до меридіану Берліна.

Висловимо кінцеве припущення такого змісту: знамените і найбільше пермське вимирання з майже повним знищенням тогочасної біосфери сталося тому, що під тогочасним «об'єднаним суперматериком» надто довго не мала виходу енергія з глибин мантії. Через це прорив стався вже з виділенням колосальної енергії і понад мільйона кубічних кілометрів розплавлених порід. Це точно було «потепління» (принаймні — локальне), але надмірно потужне, яке

може статися ще раз після об'єднання усіх материків в один гігантський утвір. Боятися цього не будемо, але включимо вулканічні періодичні і неперіодичні затемнення тропосфери в перелік кліматичних факторів переважно охолоджувального характеру.

Коротко нагадаємо про те, що засміченість Сонячної системи кометами, астероїдами і просто камінням зумовлює нерегулярні температурні зміни. Дуже рідко вони бувають гігантськими і винищують непристосовані, як сухопутні динозаври, види. Але частіше вони все ж надто локальні, хоча теж на певний час створюють не потепління, а похолодання. Можна радіти тому, що поступово формується інтернаціональне об'єднання ресурсів і для детального вивчення цієї загрози, і для відхилення небезпечного каміння від траєкторії падіння на населений суходіл. Це явище примушує нас у межах правильного мислення негайно повернутися до щойно висловленої власної гіпотези про сибірські трапи (вихід і розтікання магми).

Якщо взяти найновіші публікації ([5] та ін.), то треба до «моделі скороварки» додати врахування появи в Антарктиді астроблеми діаметром мало не 500 км, що утричі більша від утвореної від падіння на Юкатан астероїда, який убив динозаврів темрявою і голодом. Ми змушені уточнити свій виклад ось чим: 1) до випорскування сибірської магми спершу був удар приблизно 30-35-кілометрового астероїда в Антарктиду з утворенням 500-кілометрової западини, темряви і холоду; 2) рух ударних хвиль у товщі Землі призвів до їх концентрації біля Норильська, що спровокувало розтріскування материка і гігантський вилив магми, який тільки посилив похолодання; 3) вимирання було найменшим далеко від цих двох зон ураження — біля екватора, але й там через зміну характеристик води воно виявилось рекордним в усій історії біосфери. І ще один нюанс: так звані «Деканські трапи» в Індії могли стати наслідком концентрації ударних хвиль від падіння антидинозаврського Юкатанського астероїда й утворення кратера Чиксулуб.

Продовжимо наш аналіз наукових фактів для правильного мислення. Якщо вірити ЗМІ (а через відсутність світової конвенції «Про етику журналістики» цього робити не варто), то в даний момент най-найстрашнішою загрозою є явище, яке на науковій мові називають «глобальним перегріванням внаслідок вуглецевого парникового ефекту», а в ЗМІ — глобальним потеплінням (чи примітивніше — парниковим ефектом).

Відмовимося від витрат часу на пояснення відмінності фізичних умов у парнику під плівкою і в тропосфері й наведемо тільки факти, що стосуються рівноважної температури цього шару, головна особливість якого полягає у тому, що всі люди перебувають в його межах й частенько не звертають увагу на те, що температура повітря в ньому зменшується приблизно на 6 °C на кожен кілометр підйому. Мало не щороку про це забувають «пляжники» на чорноморських курортах і без зимового одягу в жовтні-листопаді намагаються видертися на якусь з найближчих вершин Кавказького хребта. Після надходження навіть міні-циклона з походу поверталися далеко не всі.

За мільярди років існування Землі і життя в її зовнішніх оболонках сформувався досить сприятливий для процвітання цього самого життя газовий склад атмосфери. Сприятливість полягає у тому, що він дуже серйозно підвищує

середню температуру навколо нас. Обмежимося для максимального скорочення викладу невеликою таблицею 1.

Таблиця 1

Внесок різних газів у додаткове нагрівання поверхні Землі

Газ	У % від загалу	У градусах Цельсія °С	Вплив людства на вміст цих газів
1. Водяна пара	62,0	20,6	Дуже малий
2. Вуглекислий газ	21,8	7,2	Середній
3. Приземний озон	7,2	2,4	Невеликий
4. Окис азоту	4,2	1,4	Невеликий
5. Метан	2,6	0,8	Великий
6. Інші гази	2,2	0,7	Середній/великий
Разом	100	+33,1	

Отже, вуглекислий газ є лише одним з багатьох атмосферних учасників створення того радісного для нас факту, що ґрунт і вода майже на всій Землі додатково нагріті на цілих 33 °С!

Але проникливі науковці вже досить давно вказали на те, що зростання кількості CO₂ від розвитку промисловості і транспорту разом з метаном від збільшення кількості корів та інших травоядних в індустріальному тваринництві обов'язково зумовить додаткове нагрівання тропосфери. Їх українські колеги додали до цього традиційного переліку значне уточнення: рільництво й інші традиційні варіанти обробки ґрунту надають у сукупності ще більші викиди CO₂, як щойно вказані й узяті разом [6].

У переважній більшості сучасних матеріалів з теми «глобальне потепління» після даних про збільшення концентрації CO₂ зазвичай йде висновок про неминуче й швидке танення всіх льодовиків і попередження про потребу негайного початку будівництва на усіх населених узбережжях голландського зразка гігантських гребель для захисту від передбаченого підвищення рівня морів та океанів на десятки метрів.

На усе більш яскравих, різноманітних та емоційних описах цієї загрози отримують свої заробітки не тільки незліченні натовпи журналістів, а й багато вчених, які користуються надзвичайно простим «логічним законом»: якщо *після того*, значить напевно *внаслідок того*.

Однак, з викладеного вище та великого комплексу інших досягнень сучасних наук незаперечно впливає відсутність прямої пропорційності середньої температури тропосфери Землі до концентрації в ній одного лише газу – вуглекислого, про що торочать вже у мільярдах статей без аналізу й згадок про метан та усі інші кількоатомні гази. Нагадаємо (без наведення рисунків і графіків), що точні відновлення варіацій цієї температури за останні сотні тисяч років доводять, що вона неодноразово бувала і дуже високою при малій концентрації вуглекислого газу, і цілком навіть навпаки.

Українці похилого віку пам'ятають тепло 1930-х, різке похолодання в інтервалі 1940-1960 (відлиги були рідкістю), цілком відчутне потепління в кінці століття. І весь цей час викиди вуглекислого газу рівномірно зростали, а ось атмосфера до цього не дуже прислухалася і підпорядковувалася усім іншим великим і маленьким впливам.

У даний момент накопичилося достатньо вимірювань, які недвозначно вказують на те, що замість прискореного потепління з'явилися ознаки чергового невеликого похолодання. Наприклад: після приблизно 30-річного циклу цілковитого танення прибережного льоду біля північного узбережжя Сибіру, через що росіяни сподівалися скерувати торговельний флот Китаю, Південної Кореї і Японії з південної траєкторії на трохи коротшу і дешевшу північну (на ній немає Суецького каналу), улітку 2017 року найпроблемніша протока Вількицького між Таймиром і великим архіпелагом Північної Землі була доступною тільки для криголамів великої потужності. Не випадково Росія активізувала виготовлення криголамів та гігантських плав-споруд для економічного освоєння Арктики і забезпечення міжнародної судноплавної траси.

Але припустимо, що повітря й справді стане прогріватися сильніше. Чи буде наростати загроза катастрофи для півмільярда «узбережників»?

Стверджуємо — навіть найпростіші обчислення свідчать про те, що у цьому разі при нагріванні на градус-другий потрібні будуть багато десятків років для скільки-небудь значного підвищення рівня всього Світового океану.

Серйозно боятися не варто. Корисніше аналізувати ситуацію і піклуватися не про початок спорудження мегагреблі у Босфорі для захисту чорноморських берегів України й багатьох сусідів, а про порятунок від загрози екологічного та всіх інших колапсів.

3.3. Деякі факти про формування феномену переляку перед «глобальним потеплінням»

Повернемося до розмови про «глобальне потепління». Останніми роками на міжнародних конференціях та в ООН прийняли чимало рішень про максимально швидке припинення викиду вуглекислого газу антропогенного походження. Підвищення уваги ЗМІ до цих документів мало наслідком поступове акцентування тверджень про усе більшу й більшу небезпеку глобального потепління, отже, про ультимативність скорочення викидів CO₂. У найбільш поширених матеріалах посилювалася тенденція зміщення акцентів на питання можливого підвищення рівня Світового океану. Характерне також намагання переконати нас усіх в тому, що глобально катастрофічні явища настануть не через сотні років, а досягнуть максимуму за життя наших онуків.

Але у цьому морі тотальних жахів все ж пощастило відшукати дещо цікаве [7]. Цитуємо: «У кліматичному оптимумі голоцену (9-5 тис. років до н.е.) літні температури в Сибіру були на 2-9 градусів вищими. Тисячу років тому температура була така ж, як зараз. «Ймовірно, зараз так само тепло, як тисячу років тому». Остання фраза – це цитата. Більш того, це цитата від одного зі стовпів Учення про глобальне потепління – палеокліматолога Кейта Бріффа. Просто це цитата не з його публічних виступів, а з його розкритого хакерами листування – Бріфф і колеги *обговорювали питання, як краще підробити наукові дані*». [7].

Подальші події розвивалися стрімко й доволі цікавим чином. На Ю.Латиніну, яка була рупором критиків теорії потепління, негайно напали її прихильники, оперуючи *одним єдиним аргументом* – фактом поступового

зростання вмісту вуглекислого газу разом з розширенням обсягу спалювання викопного палива. Лідерство тут належить титулованим палеокліматологам [8; 9], хоч не бракує представників інших наук та журналістів ([10] й ін.). Майже ніхто не згадує факт існування циклів сонячної активності, якщо ж його згадують (це сталося у статті [9]), то у висновках безапеляційно стверджується, що «всебічне дослідження сонячної активності не засвідчило хоч якогось зв'язку з глобальним потеплінням»

На наш погляд, дослідники сонячної активності й справді могли нічого не виявити, якщо вони цікавилися змінами температур і погоди у Флориді чи ще південніше. А якби вони поспілкувалися з мільйонами старших осіб в помірній частині Європи, то почули б від них, як ми вказували вище, що у 1930-х було потепління, потім понад 30 років «нормальних» зим, пізніше – знову потепління і т.д.

Найпалкішими захисниками ідеї «потепління» виявляються члени особливої організації «при ООН». Це так звана «Міжурядова група експертів зі змін клімату (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC).

Знову наведемо чималу за обсягом цитату зі статті Ю.Латиніної: «Теорія Залежного від людини глобального потепління – це перша в світі наукова теорія, створена не вченим, не групою вчених, а бюрократичним інститутом. Адже IPCC створили в 1988 році – з тим, щоб вирішити: Чи небезпечне поточне потепління, чи ні? Чи можна його віднести на рахунок людини, чи не можна? Чи можна з ним боротися, чи це неможливо? Якби комісія відповіла хоча б на одне питання «ні», бюрократи, які склали її, позбавлялися б роботи. Якби вона відповіла на всі три питання «так», то вчені і чиновники цієї комісії отримували б шану, повагу, статус, гроші на дослідження і – в перспективі – можливість регулювати світову економіку.

Ви будете сміятися – вони на всі три питання відповіли «так».

Але не без складнощів. У чернетці першого звіту IPCC вчені, які становлять частину членів комісії, написали, що у них немає ніяких підстав вважати, що людина впливає на клімат. Бюрократи викреслили цей текст і написали рівно протилежний: у нас є всі підстави вважати, що нинішні зміни клімату пов'язані з людиною» [7].

Тут доцільно припинити подальший аналіз, адже доведеться нанизувати приклади часткової правди, коли з довжелезних аналізів науковців вихоплювали фрагменти на користь глобального потепління, замовної і захищеної науковими титулами авторів відвертої брехні й т.д. Одночасно доведеться вказати на виявлені факти фінансування головними західними продуцентами нафти та вугілля замовних матеріалів проти адептів теорії потепління з твердженнями про те, що виділяти вуглецеві гази можна й надалі, бо внесок людей набагато менший від вулканів, тріщин на дні океанів і т.д. Та найгірше у таких діях те, що нафтофірми на самому початку 1990-х оббрехали успішні дослідження з термоядерного синтезу настільки ефективно, що навіть зараз спорудження колективного міжнародного термоядерного реактора на півдні Франції доволі далеко від закінчення. А подібні енергостанції не тільки безпечні, а ще й не викидають CO₂ в повітря. Якби ж то фізики мали у той момент повноту автономії і великі фінансові ресурси... Ми б УЖЕ мали цілком інші енергетичні

умови!

Тут не завадить нагадати й про те, що практично всі головні загадки походження клімату і його залежності від природних енергопотоків та багатьох різноманітних впливів, перелічених нами вище, були вирішені в інтервалі 1960-1985 років спільними зусиллями сотень провідних науковців світу (переважно з СРСР і США). Загальна зацікавленість у самозахисті та захисті всього людства була такою значною, що співпраці й обміну точними даними вимірювань не завадила навіть «холодна війна» (!). Однак, до отримання Нобелівської премії в жовтні 2021 року (за «виявлення потепління») банально дожили не автори переконливих кліматологічних теорій, а їхні молоденькі помічники чи юні послідовники в інших країнах. А Нобелівський комітет у черговий раз засвідчив явище своєї деградації і поступової втрати позиції головного наукового аудитора, все більше поступаючись кільком молодим і ще недостатньо відомим науковим відзнакам.

Прихильникам аналізу серйозних джерел значного обсягу з теми «глобальне потепління» можемо порадити уважно вивчити книгу 2007 р. видання [12], автором якої є О.П. Ніконов (російська Вікіпедія вмістила про нього тільки негатив і назвала «журналістом», хоч він насправді є дуже обізнаним аналітиком і популяризатором наукової правди, фонтануючи не для всіх прийнятними пропозиціями). Там вказано багато важливого про вплив клімату на історичні події з наголосом на приклади інших інтелектуальних епідемій, свідомо організованих для обдурювання майже усього населення. На основі згаданих нами та інших досягнень справжніх науковців-кліматологів О.П. Ніконов висловлює переконання у тому, що зміна складу атмосфери не тільки корисна насамперед для Росії, але й для всього людства через відвернення небезпеки початку чергового всепланетного льодовикового періоду. Їх типова тривалість — 100 тис. років, а інтервалів потеплень — 10-12 тисяч років. Чи відважиться хтось заперечити факт початку сучасного потепління, упродовж якого стався безприкладний прогрес Хомо від кам'яної сокири до ядерної зброї і стометрових масківських ракет, саме 10-12 тис. років тому?

Хочемо закінчити цей фрагмент нашого викладу серйозним попередженням: **немає підстав відносити до «правильного мислення» з теми «глобальне потепління» будь які тексти, підписані кандидатами, докторами чи й академіками, якщо вони з понад десяти головних чинників впливу на середню температуру приземного шару тропосфери згадують і наголошують один єдиний — вміст у ній вуглекислого газу.**

І заключне: правильність наукових тверджень треба вимірювати не загальносвітовим інтернетним голосуванням, що стало можливим (!), а сукупністю результатів інструментальних перевірок вже висловлених гіпотез з виділенням серед них найбільш близької до омріяної усіма Істини.

Якщо до цього всього долучити трішки поліпшений Штучний інтелект (а він дорослішає усе швидше), що вже засвідчив спроможність враховувати й аналізувати практично всю наукову інформацію, то буде ще краще.

4. Тема «глобального потепління» в Україні та Росії і як керувати глобальним кліматом?

Розпочнемо з вказівки на факт значної відмінності в спеціалізації наукових

досліджень в Україні та Росії в радянські часи. Тоді фундаментальні дослідження і конструкторські розробки мало не на сто відсотків скеровувалися на «оборону і напад». Україна переважала Росію своїми досягненнями у зварюванні, конструюванні досконалих і найбільших літаків і ракет, обсягом та якістю кораблебудування і т.д., але значно поступалася у дослідженнях Землі та її оболонки, зокрема й тематики глобального клімату.

Поза Україною перебували три дуже великі і практично однаково потужні світового рівня осередки з кліматології, які очолювали М. Будико (1920-2001), Г. Марчук (1925-2013) і Ю. Ізраель (1930-2014), хоч були й слабші колективи у профільних міністерствах. Ще за часів існування СРСР вони встановили факт відсутності серйозної небезпеки від повільного збільшення кількості CO₂ в повітрі, хоч, звичайно, не заперечували самого факту цього зростання.

Про збереження в Росії виваженого й порівняно спокійного ставлення до питань можливих змін клімату свідчить, наприклад, останнє за часом проведення велике зібрання керівників Російської академії наук та всіх лідерів сумнозвісного за скерованістю гігантського пропагандистського монстра під назвою «Россия сегодня» з глобальним поширенням своїх брехливих матеріалів, на якого В. Путін не шкодує ніяких ресурсів [13].

Науковці вказали на вирішення головних питань кліматології ще у радянські часи, а також на збереження ядра дослідників і достатню кількість установ для надання стратегічних порад для розвитку економіки Росії у найближчі роки. Вони підкреслили повну відсутність гострої кліматичної небезпеки для Росії і скаржилися лише на те, що всі російські установи (включаючи й «закриті оборонні») у сотню з гаком разів відстають у потужності суперкомп'ютерів від показників зарубіжних держав не тільки G7, а й більшості учасників G20 (серед 500 найкращих машин в червні 2020 року російськими були тільки... дві).

Не треба нагадувати про те, що упродовж років відновленої незалежності Україні довелось переборювати такий комплекс грізних проблем, що кожна з них і сама по собі руйнувала успадковану від СРСР економіку. На фінансування наукових досліджень і конструювання нової техніки йшов усе менший відсоток ВВП, а продовження темпу зменшення заробітків науковців (включаючи навіть академіків) перетворить їх у повний нуль ще до 2030 року, на який Президент і сформований ним КМ запланували побудову у нас Індустрії 4.0. НАН України у своїх виданнях об'єктивно і без перебільшень вказує на існування у нас відомих усім екологічних проблем, які кліматичні зміни можуть посилити, але не доведуть справу до появи у степах України філії іранської солончакової пустелі Деште-Лут, на поверхні якої зафіксована рекордна для Землі температура +71 °C (а от на висоті голови людини — «трошки нижча»). Саме з Деште-Лут, а не з Сахари, прибула в 2021 році в Україну «максимальна багатодобова літня спека».

Слід вказати об'єктивно, що Інтернет і друковані ЗМІ в Україні діють за прикладом світової інформаційної сфери, хоч і відстають (ми вказали це у перших рядках статті) за відсотком матеріалів, які активно залякують громадян. Утримаємося від доведення того, що окремі наші міністерства копіюють найгірші зарубіжні взірці і пропонують погані засоби «боротьби з глобальним потеплінням». Вкажемо лише на те, що у найкращих сучасних теплицях

використовують штучну атмосферу. Виявляється, що ідеальною концентрацією CO₂, є 800 таких молекул на мільйон загалу, що удвічі більше за сучасну — 415. Наголосимо й на тому, що у ЗМІ йде приховування наступної радісної правди: збільшення вмісту CO₂ з моменту початку галасу навколо «потепління» підвищило продуктивність флори щонайменше на 10%, а кількість «зелених» теренів постійно зростає. А нещодавно ООН в особі його сучасного керівника запевнила людство в його загибелі через можливе підвищення середньої температури тропосфери на півтора градуси Цельсія. Можна було б і посміятися, але ж ООН вважає себе безперечним світовим авторитетом...

Володіючи вказаними фактами для правильного мислення, ми належимо до активних супротивників усіх закликів до негайного управління глобальним кліматом з багатьох причин, зокрема, через недостатній рівень сукупного інтелекту людства. Замість цілковито помилкових рішень про законодавче уведення тих чи інших характеристик транспорту чи електростанцій необхідно відмовитися від побудови Індустрії 4.0 і створення роботів для сортування й обв'язування редьки. Треба негайно і якомога активніше виконувати пораду В.І. Вернадського, висловлену ним у статті на французькій мові ще у 1925 році: *людство урятується від загибелі тільки при умові самостійного виготовлення їжі без пошкодження біосфери* [14].

На мові авторів цієї статті це означає розвиток **ноонаук** і ліквідацію індустриальних виробництв через повну заміну їх усіх екологічно ідеальними **ноотехнологіями**, про які ми сповіщаємо світ уже — увага! — аж 20 років.

Але як в XIX ст. і навіть пізніше ніхто не звертав уваги на Е. Геккеля з його екологією і екологічними науками, так і нас з усіма десятками ноотермінів з майбутнього благополучно ігнорують й зараз, хоч ми скеровуємо у світ не порожні відозви і погрози у стилі шведської старшокласниці Грети Тунберг, а вказуємо цілком реальні і продуктивні засоби для забезпечення людей усім необхідним разом з одночасним виліковуванням біосфери від усіх вже накопичених поранень.

Запрошуємо знайомитися в Інтернеті в ноомайбутнім через пошук терміну «Нооглосарій» та статей нашого «Київського клубу АНТИКОЛАПС». Пропонуємо поглянути там на можливості ноотехнології з назвою «протеїн Фу» для швидкого й простого перетворення гейзерними «мікрошампінйонами» *Fusarium strain flavolaris* довільної первинної біопродукції у високоякісний і придатний для негайного використання мікрофарш. Цей та інші подібні кроки до виконання «наказу» В.І. Вернадського невдовзі назавжди знищать усе сучасне індустриальне тваринництво разом з багато чим іншим, що ми не будемо перераховувати. Вивчайте інші досягнення у темі «newfood» і готуйтеся до перетворення України у першу ноодержаву, адже саме з наших теренів у 2000 році пішла перша інформація про ноонауки і ноотехнології.

Запрошуємо приєднатися до нас й спільно захищати людство і власних нащадків через створення і поширення ще кращих від цієї статті матеріалів. Досить написати лист на адресу kvkorsak@gmail.com.

Можете не приєднуватись, а просто замовити всі наші публікації.

Список використаних джерел:

- [1] Byalko, A.V. (1989). *Our planet is the Earth*. - M.: Science. Main ed. physical-mat. liter. (in Russian)

- [2] Apple Watch independently called an ambulance for the downed motorcyclist and contacted his girlfriend (URL: <https://internetua.com/apple-watch-samostoyatelno-vyzvali-skoruuu-sbitomu-motociklistu-i-svyazalis-s-ego-devushkoi> 30-09-2021) (in Russian)
- [3] Korsak, K.V. (1994). *PHYSICS. 25 repetitive lectures (textbook for preparatory departments of higher education institutions and for self-education)*. - K.: Vyshcha shkola. (in Ukrainian).
- [4] Korsak, K.V. (1991). *Rotational motion of a rigid body. Methodical instructions for teaching the topic for teachers of specialized FMS and classes with in-depth study of physics*. - K.: RNMK. (in Ukrainian).
- [5] Berezin, A. (2020). *Ice and flame: what actually caused the largest extinction in the history of the Earth* (URL: <https://naked-science.ru/article/nakedscience/krupnejshee-vymiranie-v-istorii> (19-06-2020)). (in Russian)
- [6] Sonko, S.P. & Maksimenko, N.V. (2012). Evolution of mechanical tillage as a major factor in agro-landscape planning (environmental hopes and disappointments). / *Bulletin of KhNU named after V.N. Karazina. № 1004, Ecology Series. Kharkiv*, 7-22. (URL: <http://lib.udau.edu.ua/handle/123456789/352>) (in Ukrainian).
- [7] Latynina, Y. (2017). We will be taken warm // *Novaya Gazeta. № 59, June 5*. (URL: <https://www.novayagazeta.ru/articles/2017/06/03/72682-yuliya-latynina-nas-vozmuteplenkimi>) (in Russian)
- [8] Delyusina, I. (2017). The climate was raging // *Troitskiy variant. — Trinity option. № 13, July 4th*. 1-2. (URL: <http://trv-science.ru/2017/07/04/klimat-razbushevalsya/>) (in Russian)
- [9] Delyusina, I. (2017). The climate was raging — 2, or the Earth system. // *Troitskiy variant. — Trinity option. № 16, August 15th*. 1-2. (URL: <http://trv-science.ru/uploads/235N.pdf#page=16&zoom=auto,-14,404/>) (in Russian)
- [10] Carey, J. (2013). Global Warming: Faster than Expected? // *In the world of science. № 1*. 40-47
- [11] Nikonov, A.P. (2007). The history of scumbags in the context of global warming. M.: Publishing house NTs ENAS (URL: http://loveread.ec/read_book.php?id=44308&p=80) (in Russian)
- [12] Andreev, L. (2021). About the climate in the house. What will the warming in Russia lead to? // *Poisk — Search. № 43 (1689), October 21th*. 6-7 (URL: https://poisknews.ru/wp-content/uploads/2021/10/Poisk_43_20211022.pdf) (in Russian)
- [13] Vernadsky W. (1925). L'autotrophie de l'humanite // *Revue generale des sciences*. 1925. № 17/18. Pp. 495–502 (<http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k171004/f500.item.zoom>).

АВТОРИ ВИСЛОВЛЮЮТЬ ВДЯЧНІСТЬ ЧЛЕНАМ КИЇВСЬКОГО КЛУБУ «АНТИКОЛАПС», ЯКІ НАДАВАЛИ ДОПОМОГУ В ПРОВЕДЕННІ ДОСЛІДЖЕННЯ:

Антонюк Людмила Анатоліївна, ст. викл., Ун-тет менеджменту освіти НАПН України;
 Артемов Володимир Юрійович, д.п.н., доцент, професор кафедри Національної академії Служби безпеки України, м.Київ;
 Бойчук Олена Сергіївна, ст. викл., Київ. нац. економ. ун-тет ім. Вадима Гетьмана»;
 Бойчук Наталія Олександрівна, маг. філ., Київ. нац. ун-тет ім Тараса Шевченка;
 Григор'ян Микола Борисович, к.т.н., доц., Черкаський ін.-тут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного ун-ту цивільного захисту України
 Гриценко Марина Василівна, к.ф.н., ст.н.с. Інституту вищої освіти НАПН України;
 Давиденко Наталія Вікторівна, ст. викл., Київський медичний університет;
 Дударенко Людмила Валеріївна, к.філ.н., Міжнародна академія екології та медицини;
 Дяковський Дмитро Анатолійович, к.е.н., професор, Інститут екології, економіки і права, м. Київ;
 Євтюк Антоніна Володимирівна, к.ф.н., доцент, гештальт-консультант, м.Луцьк;
 Журбинський Дмитро Анатолійович, к.т.н., доц., Черкаський ін.-тут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного ун-ту цивільного захисту України
 Києнко-Романюк Лариса Анатоліївна, к.п.н., доц., Вінницька акад. неперервної освіти;
 Клепко Сергій Федорович, д.ф.н., доцент, Полтавський ін.-тут підвищення кваліфікації вчителів;
 Кнодель Людмила Володимирівна, д.п.н., проф., Київський ун-тет ім. Бориса Грінченка;
 Кобельський Тарас Володимирович, магістр з біології, КНУ імені Тараса Шевченка
 Коломієць Олена Вікторівна, к.філол.н., доц., Таврійський нац. ун-тет імені В.І. Вернадського
 Корнієнко Віра Григорівна, м.філол., Інститут екології, економіки і права, м. Київ;
 Кузьмінець Микола, д.техн.наук., Національний транспортний ун-тет, м.Київ;
 Кузьмінець Оксана, к.с/г.н., Націон. ун-тет біоресурсів та природокористування, м.Київ;
 Кулик Оксана Миколаївна, здобувач Інституту вищої освіти НАПН України;
 Лісовська Любов Володимирівна, проректор Інституту екології, економіки і права, м. Київ;
 Лук'яненко Ігор Володимирович, магістр з фінансів, МАУП, м. Київ
 Ляшенко Лариса Миколаївна, к.п.н., доцент, Київський нац. ун-тет імені Тараса Шевченка;
 Максименко Геннадій, ГО «Центр-99», голова правління, здобувач PhD, м. Київ;
 Максименко Олена Валеріївна, ГО «Центр-99», засновник Наукового сектору, м. Київ;
 Муляр Галина, к.іст.н., доцент, Академія праці, соціальних відносин і туризму, м.Київ;
 Парапан Василь Борисович, директор Центру «Практична філософія», м. Київ;
 Петрукович Світлана Вікторівна, к.п.н., доцент, Ніжинський ДУ ім.Миколи Гоголя;
 Пилипенко Світлана Павлівна, к.ф.н., доцент, Київський медичний університет;
 Поляк Ольга Вікторівна, к.п.н., доцент, Київський нац. ун-тет імені Тараса Шевченка;
 Соловей Ніна Василівна, к.філ.н., доцент, Київський нац. ун-тет імені Тараса Шевченка;
 Сонько Сергій Петрович, д.геогр.н., проф., Уманський національний ун-тет садівництва;
 Тарутіна Зінаїда Євгенівна, к.мед.н., экс-працівник Інституту вищої освіти НАПН України;
 Тименко Володимир Петрович, д.п.н., проф., Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука;
 Томіна Ю.О., к.п.н., доц., Київський нац. торговельно-економічний університет;
 Тополь Ольга Володимирівна д.ф.н., проф., Нац. пед. ун-тет імені М.П.Драгоманова;
 Тростянецький Олексій Іванович, аспірант, Нац. пед. ун-тет імені М.П.Драгоманова;
 Уваркіна Олена Василівна, д.ф.н., проф., Національний-технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
 Ховпун Олексій С., к.юрид.н., зав. каф., Академія праці, соціальних відносин і туризму;
 Чорний Олександр Олексійович, д.ф.н., проф. зав.каф. права, філософії та політології, Національний університет «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г.Шевченка;
 Чорнойван Ганна Петрівна, к.п.н., Інститут вищої освіти НАПН України;
 Шакун Наталія Валеріївна, к.ф.н., доц., зав. кафедри філософії і суспільних наук НУ "Чернігівська політехніка";
 Шевчук Ірина Костянтинівна, ст. викл. Київський медичний університет;
 Шугалій Наталія Євгенівна, к.п.н., доц., Ніжинський нац. ун-тет імені Миколи Гоголя.
 Кафедра української та латинської мов ПВНЗ «Київський медичний університет»:
 Бабаєвська Тетяна Григорівна; Білозьоров Володимир Олександрович;
 Боголюбова Марина Михалівна; Вихор Віктор Григорович; Кірик Тамара Вікторівна,
 Корсак Костянтин Віталійович, Лущенко Тетяна Леонідівна; Ляліна Ольга Олександрівна;
 Онкович Ганна Володимирівна; Редько-Шпак Леся Вікторівна; Рихлік Людмила Петрівна;
 Флегонтова Наталія Миколаївна; Бикова К.С., Гордієнко А.М., Коротун О.О., Рибалко Г.М.